

BUDAPEST, XVI. KERÜLET, ZSEMLÉKES ÚT (NÓGRÁDVERŐCE ÚT–FARKASHALOM UTCA) (HRSZ. 104013)

Útépítés

Lelőhely-azonosító: 66780

Kulcsszavak: őskor, népvándorláskor, szarmata, réteganyag, középkor, település, réteganyag

BUDAPEST, DISTRICT XVI, ZSEMLÉKES ROAD (BETWEEN NÓGRÁDVERŐCE ROAD AND FARKASHALOM STREET) (PLOT NO. 104013)

Road construction

Site ID: 66780

Keywords: Prehistory, Migration Period, Sarmatian, layer finds, Middle Ages, settlement, layer finds

2020. február 17. és április 27. között a fenti címen végzett útépítéssel kapcsolatos gépi földmunkák régészeti megfigyelése történt. A 40-60 cm mélységig kisedett járda és úttükör közművekkel átvágott, változatos talajrétegeket érintett. A Szilas-patak öntésterületétől a Zsemlékes út és a Veres Péter út között látványosan emelkedő magaslat 145,90 mBf szinttől emelkedve 157,32 mBf magasságban érte el az Album utcát. Onnan nagyjából az Andocs utcáig enyhén lejtett (156,46 mBf), majd süllyedni kezdett, és a Farkashalom utcát 154,31 mBf szinten érte el. (1. kép)

A Nógrádverőce úti csatlakozásnál a rétegek a közműépítés és a korábbi útépítés miatt bolygatottak voltak, a humuszos feltalaj kis területen volt megfigyelhető. A Nógrádverőce út és az Ajak utca közötti szakaszon szürkésbarna-barna humuszos, homokos feltalaj jelentkezett, amelybe viszonylag sok őskori, szarmata kori, illetve középkori edénytöredék keveredett. (2. kép) Mennyiségük nem érte el a Nógrádverőce út ide eső szakaszán megfigyelt sűrűséget, de az intenzív régészeti korú területhasználat itt is egyértelmű volt. A földmunka mélységében mindössze két-három régészeti objektum bizonytalanoltja volt elkülöníthető. (3. kép) A barna homokban jelentkező leletsűrűsödés,

Between 17 February and 27 April 2020, archaeological monitoring was carried out during mechanical earthworks related to road construction at the above location. The roadbed and pavement surface, removed to a depth of 40–60 cm, cut through varied, utility-disturbed soil layers. The elevated ridge rising between Zsemlékes Road and Veres Péter Road from the alluvial zone of the Szilas Stream climbs from 145.90 a.B.S.l.* to 157.32 a.B.S.l. at Album Street, then descends gradually toward Andocs Street (156.46 a.B.S.l.), reaching Farkashalom Street at 154.31 a.B.S.l.. (Fig. 1)

At the Nógrádverőce Road junction, soil layers were disturbed due to previous infrastructure work, and the humic topsoil was only visible in small areas. Between Nógrádverőce Road and Ajak Street, greyish-brown to brown humic sandy topsoil was observed, containing a relatively high number of prehistoric, Sarmatian, and medieval pottery fragments. (Fig. 2) Although the density of finds did not match that observed along the Nógrádverőce stretch, archaeological period land use was clearly indicated. Within the depth of the trenching, two or three uncertain archaeological features could be distinguished. (Fig. 3) These may have been medieval

* above Baltic Sea level

1. kép: Az út délkeleti oldalán, a szegélykövezéshez leszedett felület, a Nógrádverőce utca felé (Fotó: Gyenes Gábor)

Fig. 1. Cleared surface along the southeastern edge of the road, facing toward Nógrádverőce Road (Photo by Gábor Gyenes)

2. kép: Az úttükör felülete a Nógrádverőce és az Ajak utca közötti szakasz kb. felénél. (Fotó: Gyenes Gábor)

Fig. 2. Roadbed surface halfway between Nógrádverőce and Ajak Streets (Photo by Gábor Gyenes)

3. kép: Égett tapasztástöredékek és leletsűrűsödés a szegélykövezéshez leszedett felületen (Fotó: Gyenes Gábor)

Fig. 3. Burnt daub fragments and find concentration on the surface cleared for curb placement (Photo by Gábor Gyenes)

paticsmorzsa és a tisztítás során felszedett edénytöredékek alapján középkori beásás lehetett. Mivel a környező területen jellemző a humuszba keveredett leletanyag, ez inkább csak valószínűsíti a jelenség objektum jellegét. Rábontásra nem volt lehetőség.

Az Ajak utcától a Farkashalom utcáig tartó szakaszon néhány szórvány edénytöredék még előfordult, objektumnak azonban nem volt nyoma. A humuszos réteg alja gyökérpettyes, a szomszédos mezőgazdasági művelés alatt álló tábla régen átnyúlhatott ide is. Az Album utca vonalánál az úttükör a sárga, kavicsos, homokos, talajfagy jelenségeket mutató altalajba vágott, majd tovább az Andocs utca felé visszatért a vöröses-barna kavicsos homok. Az Andocs utca és a Farkashalom utca között a természetes humuszréteg alja már csak nyomokban látszott, a munkálatok modern törmelékanyaggal kevert talajréteget érintettek.

cut features, suggested by a concentration of pottery and daub fragments in brown sand. However, because this area typically contains artefacts mixed into the humus, the identification remains tentative. Excavation into these possible features was not feasible.

Between Ajak Street and Farkashalom Street, occasional stray pottery sherds were found, but no features were identified. The base of the humic layer displayed root mottling, indicating that this area may once have been part of the adjacent field under agricultural use. Around Album Street, the roadbed was cut into yellow, gravelly sand showing signs of frost-related soil movement; further on, near Andocs Street, reddish-brown gravelly sand reappeared. Between Andocs and Farkashalom Streets, only traces of the natural humus layer remained, and earthworks mostly affected soils mixed with modern debris.

Az úttestet a délkeleti oldalon gyepráccsal burkolt 1-1,5 méter mély vizesárok kíséri. Ennek építése során is történt megfigyelés, ami szintén a lelőhely Nógrádverőce út felé eső sűrűsödését mutatja.

RÉSZTVEVŐK: Gyenes Gábor régésztechnikus

Gyenes Gábor

Along the southeastern side of the road, a 1–1.5-meter-deep drainage ditch lined with turf blocks was also monitored. This too revealed evidence for higher archaeological density toward the Nógrádverőce Road section.

CONTRIBUTORS: Gábor Gyenes (archaeological field technician)

Gábor Gyenes